

EXPERIMENTÁLNÍ PĚSTOVÁNÍ OBILOVIN

2022–2023

Ve spolupráci s Archeoskanzenem Curia Vitkov (www.curiavitkov.cz) a Výzkumným centrem Dvory a rezidence, Oddělení dějin středověku HÚ AV ČR probíhalo od října 2022 do září 2023 experimentální pěstování obilovin a rostlin, které patřily ke klíčovým zdrojům obživy (nejen) ve středověku. Archeoskanzen Curia Vitkov vznikl jako ideální rekonstrukce šlechtického sídla z konce 12. a počátku 13. století. Experimentální pěstování realizované v rámci Výzkumného centra DaR je součástí dlouhodobého výzkumu života nobility na středověkých dvorech. Více informací <https://www.hiu.cas.cz/vyzkumne-centrum-dvory-a-rezidence>.

VYBRANÉ PLODINY

Mezi obiloviny se ve středověku řadily jako základní odrůdy pšenice, žito, nechyběl však ani ječmen, oves nebo proso. Pro experimentální pěstování byly zvoleny pšenice a žito. Pro starší středověk dokládají archeobotanické výzkumy v našem prostředí zejména pěstování pšenice dvouzrnky. Převaha odolnějšího žita (např. i ve vyšší nadmořské výšce) je spojována s dobou vrcholného středověku. Ke dvěma obilovinám byl v rámci experimentu přidán ještě len, který se využíval jako textilní a olejodárná rostlina.

STARÉ ODRŮDY

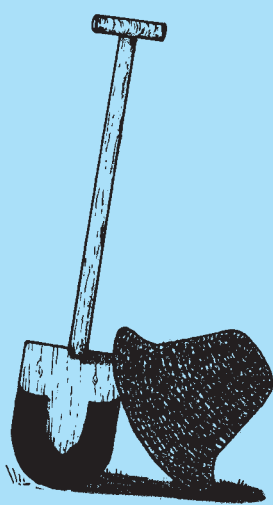
Pro experimentální pěstování plodin minulých staletí můžeme použít z historických odrůd jen takové, jež jsou dochované v semenných bankách, pracovištích, které se o jejich uchování opakovaně starají a zachovávají tradiční pěstební postupy. Tento přístup je stěžejní proto, aby nebyl narušen proces množení každé rostliny a nedošlo k přerušení historické kontinuity uchovávané odrůdy. Pro experiment byly na základě smluvních podmínek objednány rostliny ze zpracovatelského ústavu Gengel, o.p.s. Stáří uchovávaných odrůd v tomto ústavu je datováno od cca 19. století do poloviny 20. století. Sběr starých odrůd s cílem uchránit semena začal v době po druhé světové válce, a to zejména v důsledku intenzifikace zemědělství (zvyšování produkce), kdy hrozila jejich ztráta pro budoucí generace. Jedná se o odrůdy rostlin od lokálních, dříve soukromých pěstitelů. Více informací www.gengel.cz

POUŽITÉ ODRŮDY

Žito seté, odrůda Křibice, dodavatel Gengel, o.p.s.

Pšenice dvouzrnka, odrůda Podbranč, dodavatel Gengel, o.p.s.

Len přadný, odrůda Šumperský textilák, dodavatel Gengel, o.p.s.

DaR
VÝZKUMNÉ CENTRUM
DVORY A REZIDENCE

Akademie věd
České republiky

STRATEGIEAV21

Špičkový výzkum ve veřejném zájmu